

Actieplan Energie-Efficiëntie
Projectoproep 2018
Handleiding bij het indienen van een projectaanvraag

Inhoudsopgave

Actieplan Energie-Efficiëntie	1
Projectoproep 2018.....	1
Handleiding bij het indienen van een projectaanvraag	1
Inhoudsopgave	2
1 Situering	4
1.1 Oproep	4
1.2 Doelgroep.....	5
1.3 Calculatie projectsubsidies.....	5
1.4 Projectsubsidies per entiteit	5
1.5 Doorselectie	5
1.6 Eindebeslissing	5
2 Het proces	6
3 Inhoud van de aanvraag.....	6
3.1 Mogelijke Projecten	7
3.1.1 Identificeer het eenvoudige potentieel en voer deze uit	7
3.1.2 Neem verdere maatregelen	7
3.2 Geweigerde projecten.....	7
3.3 Projectbeschrijving en beoordeling	7
4 Financiering.....	11
4.1 Beschikbaar budget.....	11
4.2 Subsidieerbare periode	11
4.3 Steunintensiteit.....	11
4.4 Rapportering	11
5 Ontvankelijkheidsvoorwaarden	12
5.1 Wie kan een projectvoorstel indienen?	12
5.2 Aanvraag	12

5.3	Jury en Selectie.....	12
5.4	Welke projecten komen in aanmerking.....	12
6	Aanvraagprocedure en timing van de oproep.....	13
7	Contact.....	13
8	Bijlagen.....	14
8.1	BIJLAGE 1 – Lijst van entiteiten onder toepassingsgebied van het actieplan.....	15
8.2	BIJLAGE 2 Entiteiten die bijdragen aan het actieplan EE.....	18
8.3	BIJLAGE 3: Sjabloon Executive Summary.....	19
8.4	BIJLAGE 4: Potentieelscan.....	20
8.4.1	Potentieelscan voor publieke entiteiten.....	20
8.5	BIJLAGE 5: Overzicht dienstverlening VEB.....	22
8.6	BIJLAGE 6 Overzicht raamcontracten Het Facilitair bedrijf.....	23

---

*Subsidieoproep naar entiteiten voor projecten rond
energie-efficiëntie maatregelen binnen gebouwen en of technische installaties*

---

1 Situering

Deze oproep kadert in het Klimaatplan, waarbij de Vlaamse overheid (VO) een voorbeeldrol wil opnemen in het verminderen van haar klimaatimpact. De Vlaamse overheid legt daartoe overkoepelende doelstellingen vast tot en met 31 december 2030 tegenover referentiejaar 2015:

- Een **reductie met 40% van de CO₂-emissies** ten gevolge van het **energieverbruik in gebouwen en technische installaties**;
- Een **reductie van 27% van het primair energieverbruik** ten gevolge van het energieverbruik in gebouwen en technische installaties.

Deze doelstellingen gelden voor de volledige Vlaamse overheid én voor alle entiteiten afzonderlijk. Ze worden geconcretiseerd in het Actieplan Energie-Efficiëntie.

Het Actieplan Energie-Efficiëntie bepaalt het toepassingsgebied waarvoor de doelstellingen gelden. De lijst van de betrokken entiteiten is opgenomen in BIJLAGE 1 van het Actieplan. Elke entiteit in die lijst moet jaarlijks haar primair energieverbruik met 2,09% verminderen ten opzichte van referentiejaar 2015. Bij entiteiten met een jaarlijkse energiekost van meer dan € 100.000, wordt het energiebudget vanaf dit jaar ook met 2,09% verminderd. Voor entiteiten met een energiekost van meer dan € 200.000 was dat in 2017 al het geval.

Om de doelstellingen te halen, dienen onder andere investeringen te gebeuren in energiebesparende maatregelen. Die middelen komen deels uit de vermindering van het energiebudget (goed voor € 890.000 – BIJLAGE 2) en deels uit het Klimaatfonds. In totaal gaat het over een investeringsbudget van 3,34 miljoen euro voor energiebesparende maatregelen voor 2018.

De coördinatie van deze projectoproep is toevertrouwd aan VEB. VEB kan in het kader van zijn missie van ontzorging en begeleiding entiteiten naar een duurzamer en efficiënter energiebeheer.

[Klik hier voor meer informatie over het Actieplan Energie-Efficiëntie.](#)

1.1 Oproep

Deze oproep moet entiteiten stimuleren een energiebeleid te voeren en na te denken over energiewinsten binnen de eigen entiteit om de doelstellingen binnen het Klimaatplan VO te realiseren. Zo zorgen we voor een energie-efficiënte en klimaatvriendelijke Vlaamse overheid.

1.2 Doelgroep

Deze projectoproep richt zich naar alle entiteiten gedefinieerd binnen het Actieplan Energie-Efficiëntie (zie 'BIJLAGEN').

1.3 Calculatie projectsubsidies

De entiteiten krijgen de kans om concrete projecten rond energiebesparende maatregelen in te dienen en een **maximale subsidie** van € 250.000 per project aan te vragen. Het project omvat zowel de studie- als de realisatiekosten. Het subsidiebedrag kan de projectkost niet overstijgen.

Het subsidiebedrag wordt als volgt bepaald:

$$S = K * \frac{(TVT - 2)}{TVT}$$

Met volgende parameters:

S: maximale subsidiebedrag;

K= de effectieve projectkost;

TVT = de terugverdientijd.

1.4 Projectsubsidies per entiteit

Het jaarlijkse maximale subsidiebedrag per entiteit ligt op 750.000€. Projecten met een terugverdientijd van minder dan twee jaar komen niet in aanmerking voor subsidies maar kunnen -indien gewenst- door VEB gefaciliteerd worden.

1.5 Doorselectie

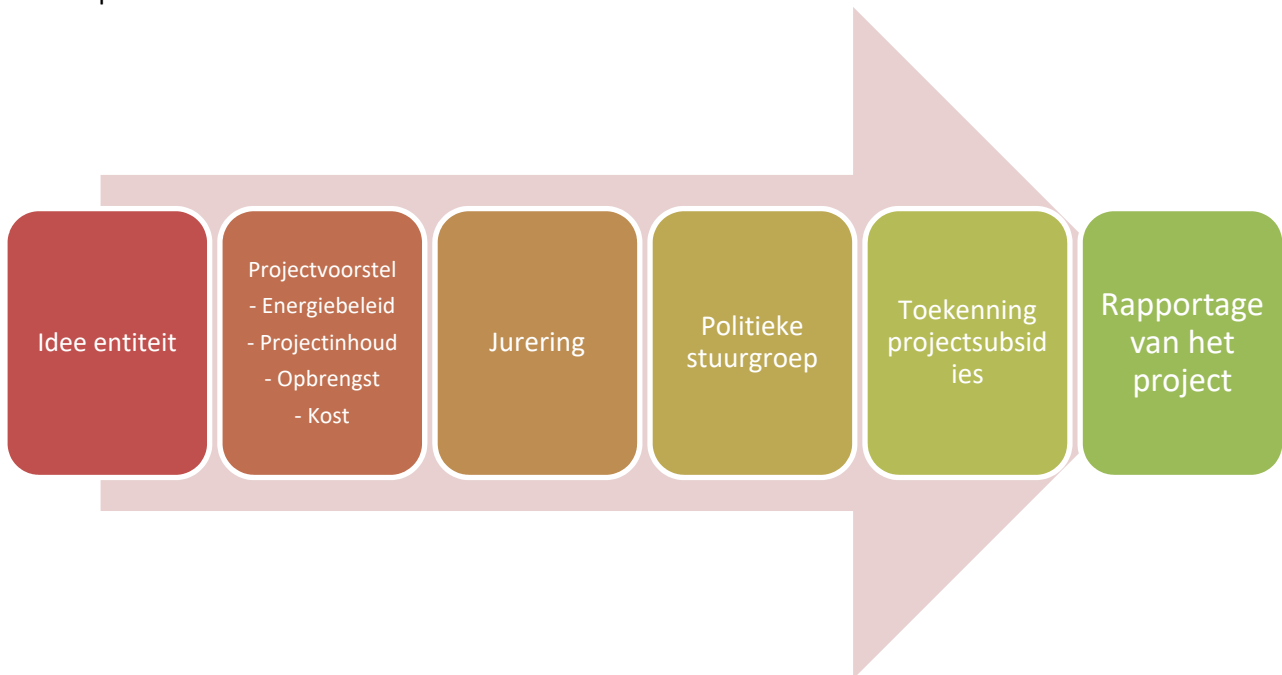
Indien de vraag het aanbod overstijgt, zal er op basis van de beoordelingscriteria beschreven in deze handleiding een rangschikking gemaakt worden.

1.6 Eindebeslissing

De eindbeslissing over de toekenning van de projectsubsidies wordt gevalideerd door de politieke stuurgroep klimaatplan VO; enkel na advies van de jury.

2 Het proces

De onderstaande figuur geeft een overzicht van hoe het proces van projectaanvraag tot een rapportage doorloopt.

Figuur 1 Het proces

3 Inhoud van de aanvraag

De jury vertrekt vanuit het standpunt dat het aan de entiteit zelf is om te beslissen welk project er wordt ingediend. We geven prioriteit aan projecten waarbij de energie-efficiëntie zonder subsidiëring niet gerealiseerd kan worden.

Een voorbeeld: *Een renovatie van een stookplaats die in kader van onderhoud reeds dient te gebeuren wordt als minder prioritair beschouwd (de entiteit moet deze inspanning al leveren). Maar als er bij een dergelijk project gekeken kan worden naar het plaatsen van bv. frequentiegestuurde pompen, leidingisolatie of -nog beter- als er bv. een WKK of warmtepomp kan geplaatst worden ter vervanging van de bestaande stookplaats, wordt dit project hoger gevaloriseerd.*

3.1 Mogelijke Projecten

3.1.1 Identificeer het eenvoudige potentieel en voer deze uit

Belangrijk in eerste instantie zijn de acties met een korte terugverdientijd (kleiner of gelijk aan twee jaar). Deze maatregelen zijn voornamelijk gebaseerd op studie en expertise en dient de entiteit sowieso te realiseren.

Gelet op de snelle terugverdientijd dragen de entiteiten zelf deze kost. Indien deze maatregelen met een korte terugverdientijd nog niet gedetecteerd zijn, kan VEB helpen bij het maken van een *kickstart* door het uitvoeren van een potentiële scan of thema-audit (zie verder).

3.1.2 Neem verdere maatregelen

De nadruk van deze oproep ligt op projecten met een terugverdientijd van meer dan twee jaar, met maximale effecten op het behalen van de overkoepelende doelstellingen van het Klimaatplan VO. Dit zijn meestal projecten om technische aanpassingen en of gebouwschilmaatregelen te implementeren. Dergelijke projecten komen in aanmerking voor de beschikbare middelen.

Zowel VEB als Het Facilitair Bedrijf (HFB) hebben verschillende raamcontracten en dienstverlening ter beschikking waar een entiteit van kan gebruik maken. Een overzicht van de reeds bestaande raamcontracten zijn vermeld in de BIJLAGEN.

3.2 Geweigerde projecten

Volgende type investeringsprojecten zijn uitgesloten voor betoelaging:

- Aanpassingen aan gebouwen of technische installaties die geen eigendom zijn van de entiteit; **met uitzondering van projecten waar de ROI (return of investment) van de maatregelen niet significant groter is dan de resterende huurtijd van de gebouwen.**
- Aanpassingen aan gebouwen of uitrusting die tot het eigen vermogen van de entiteit behoren.

Investeringsprojecten met volgende karakteristieken worden eveneens niet aanvaard:

- Investeringsprojecten in fotovoltaïsche panelen die dienen voor de productie van elektriciteit, dit heeft een eigen terugverdienmodel.
- Investeringsprojecten die dienen om mobiliteit te vergroenen, we refereren hier naar het actieplan mobiliteit van het facilitair bedrijf.

3.3 Projectbeschrijving en beoordeling

Het projectdossier dient bondig en duidelijk te zijn. Het dossier dient beperkt te zijn tot 10 pagina's.

In het aanvraagformulier in BIJLAGE 3 worden verschillende vragen gesteld om uw project te kunnen beoordelen. U vindt hierbij de beoordelingsvragen en schalen.

U kan ervoor kiezen bijlagen zoals auditverslagen toe te voegen aan uw dossier. Deze bijlagen dienen ter verduidelijking van uw antwoorden.

De jury houdt zich het recht voor om bijkomende vragen te stellen en de kandidaat uit te nodigen op een voorstellende vergadering.

Onderdeel Projectbeschrijving	Gevraagde Inhoud	Toelichting	Beoordelingsschalen
Titel	Geef uw project een werktitel en geef een beknopte samenvatting van uw project in maximum 5 lijnen. (Vraag 2.1.)	Deze vraag is louter informatief en wordt niet in rekening genomen bij de beoordeling.	NVT
Energiebeleidsverklaring en projectinhoud	<p><i>Indien nog geen projecten ingediend</i></p> <p>Ondertekende bijgevoegde energiebeleidsverklaring. Evalueer uw entiteit aan de hand van die verklaring. (Vraag 1.5)</p> <p><i>Indien projecten ingediend en subsidies toegekend in jaargang 2017</i></p>	<p>Hoe denkt de entiteit over de doelstellingen in de verklaring? Waar staat de entiteit met haar energiebeleid? Welke acties onderneemt de entiteit om een energiezorgsysteem op te zetten? Hoe kadert u het voorgestelde project binnen deze beleidsverklaring?</p> <p>Wat is de stand van zaken van eerder gerealiseerde projecten in het kader van het actieplan en hoe wordt de energiebeleidsverklaring geïmplementeerd? Hoe worden de gemaakte energiewinsten geconsolideerd binnen uw entiteit?</p>	Score = 0 tot 15

	<p>Welk(e) gebouwen en/of technische infrastructuur pakt uw entiteit met dit project aan? Welke concrete energiebesparende maatregelen zitten in dit project? Wat is de - geschatte- absolute energiebesparing. Wanneer worden die eventueel geïmplementeerd? (Vraag 2.2.3.)</p> <p>Geef aan of het project over gebouwen¹ of over technische installaties gaat. Deze zullen afzonderlijk maar gelijkmatig worden beoordeeld.</p>	<p>Hoe gedetailleerd is het overzicht van de energiebesparende maatregelen?</p> <p>Hoe verloopt de timing van die maatregelen?</p>	<p>Beoordeling van de projectinhoud</p> <p>Beoordeling van de high level projectplanning beginnende vanaf toekenning subsidies.</p>
<p>Opbrengst en metering</p>	<p>Hoeveel bedraagt de absolute² en financiële energiewinst na uitvoering van het project? Voeg de berekening toe als bijlage. (Vraag 2.2.4. in aanvraagformulier)</p>	<p>Wat is de financiële rentabiliteit van het project? (ROI)</p>	<p>Score = 0 tot 10</p> <p>Maatstaf: ROI=jaarlijkse geschatte financiële besparing (EUR/Jaar) / initiële investering</p>

¹ Onder een project over gebouwen wordt verstaan: een project dat ingrijpt op zaken die onlosmakelijk verbonden zijn met het gebouw en die ten dienste staan van datzelfde gebouw. Dit behelst isolatie, stookinstallatie, verlichting, verluchting etc., maar geen infrastructuur die ten dienste staan van de functies die in het gebouw worden vervuld, zoals machines, transformatoren etc.

² Een aantal formules die kunnen helpen bij het berekenen van de absolute energiewinst van bv. isolatie, plaatsing van warmtepomp etc. kunnen geraadpleegd worden op de website.

	<p>Hoe kadert het project binnen de klimaatdoelstellingen ? (Vraag 2.2.6)</p> <p>SHowe zal de entiteit de energieopbrengt monitoren?</p>	<p>Wat is rendabiliteit van de ingezette middelen betreffende de doelstellingen van het klimaatplan (kg CO₂ /EUR en kWh/EUR) ?</p> <p>Monitoringsplan met indicatie van de EAN (Meter) waarop de besparing kan opgevolgd worden.</p>	<p>Maatstaven:</p> <p>A. CO₂ besparing: (jaarlijkse energiereductie MEDIUM (kWh)³ x omzettingsfactor primaire energie MEDIUM⁴ x emissiefactor CO₂ MEDIUM (kg CO₂/KWh)) / initiële investering (EUR]</p> <p>B. Primaire energie: SOM (jaarlijkse energiereductie MEDIUM (kWh) x omzettingsfactor primaire energie MEDIUM)⁵/initiële investering EUR)</p>
--	--	---	--

³

⁴ De omzettingsfactor voor primaire energie is gebaseerd op deze van het klimaatplan VO, deze bedraagt voor elektriciteit 2,5, voor gas en stookolie bedraagt deze 1. Indien er andere omzettingsfactor nodig zijn gelieve het VEB te contacteren

⁵ Voor emissie refereren we naar de richtcijfers van departement Omgeving. Grijsje elektriciteit: 0,136 kg CO₂/kWh, Aardgas: 0,18237 kg CO₂/kWh en Stookolie: 0,26676 kg CO₂/kWh. Indien er andere omzettingsfactor nodig zijn gelieve het VEB te contacteren

Kost	Begroting project. Hoeveel bedraagt de totale kostprijs van dit project? Ontvangt de entiteit reeds betoelaging voor het project uit andere bronnen dan de eigen begroting, en hoeveel bedraagt die dan? Worden er ook via andere kanalen subsidies aangevraagd? (Vraag 3.1.)		Score = 0 tot 5
------	--	--	-----------------

4 Financiering

4.1 Beschikbaar budget

Het beschikbare budget voor deze oproep bedraagt 3,34 miljoen euro. Dit is het budget dat ter beschikking is voor 2018. Ook voor de komende jaren tot 2020 is in het actieplan Energie-Efficiëntie budget voorzien. Hiervoor zullen later nieuwe projectoproepen worden uitgestuurd.

Het deel van het budget dat komt uit de vermindering van het energiebudget van entiteiten, blijft exclusief voorbehouden aan die entiteiten (Bijlage 2). Het restende deel dient voor alle entiteiten van het toepassingsgebied (Bijlage 1), inclusief de hierboven vermelde entiteiten uit bijlage 2.

Om een *kickstart* te bevorderen, kan een entiteit via het actieplan subsidies aanvragen om bij VEB of HFB potentieelscans en/of thema-audits aanvragen om besparingsmogelijkheden in kaart te brengen. In BIJLAGE 4 vindt u een beschrijving van een potentieelscan.

4.2 Subsidieerbare periode

De subsidieerbare periode loopt tot einde 2019. Binnen die tijd moet het project aanvangen. Dit wil zeggen dat de opdracht dient uitgevoerd te zijn en in afwachting zit van opleveringsfase.

4.3 Steunintensiteit

De subsidie wordt 100% toegekend bij bekrachtiging van de beslissing door de Vlaamse Regering.

4.4 Rapportering

Na bekrachtiging van de subsidies door de Vlaamse Regering, dient de entiteit via de rapportagetool Traject van de VO, 3-maandelijks de staat van zijn project door te geven (geïnitieerd, in prijsvraag, werkzaamheden, voorlopig -; finale oplevering.) Hierna dient de entiteit jaarlijks een monitoring te doen van de energieopbrengst tot het einde van de looptijd van het actieplan (bij voorkeur door bv. submonitoring of zoals vooropgesteld in zijn monitoringsplan).

Indien de rapportage van de projecten 2018 niet wordt uitgevoerd, worden de projectdossiers voor 2019 niet ontvankelijk verklaard.

Indien de entiteit geen toegang heeft tot Traject, gelieve dit te vermelden in u aanvraagdossier.

5 Ontvankelijkheidsvoorwaarden

5.1 Wie kan een projectvoorstel indienen?

In het actieplan werden entiteiten van de Vlaamse overheid geselecteerd die projectvoorstellen kunnen indienen voor betoelaging door het klimaatactieplan. De exhaustieve lijst van entiteiten die projectvoorstellen kunnen indienen is te vinden in de lijst onder BIJLAGE 1.

5.2 Aanvraag

Om uw aanvraag als ontvankelijk te kunnen beschouwen, dienen volgende voorwaarden te worden ingevuld:

- De aanvraag is ingediend door één van de entiteiten opgesomd in Bijlage 1 van het Actieplan energie-efficiëntie
- De aanvraag wordt ingediend, vergezeld van een *executive summary* aan de hand van bijgevoegd sjabloon.
- De aanvraag wordt tegen **31 Mei 2018** overgemaakt per email aan ActieplanEE@veb.be.
- Het aanvraagformulier is correct en volledig ingevuld.

5.3 Jury en Selectie

Uw projectvoorstel wordt beoordeeld door een jury die bestaat uit verschillende experts van het Vlaams EnergieBedrijf en van de Interdepartementale Werkgroep Klimaatplan VO. De jurering gebeurt aan de hand van hogergenoemde beoordelingscriteria.

Elk criterium wordt beoordeeld aan de hand van de tabel die u vindt onder de rubriek "Projectbeschrijving en beoordeling". De precieze werkwijze zal worden vastgesteld door de jury. De jury handelt op een deontologische, transparante, objectieve en correcte wijze. Als zich hierbij knelpunten zouden voordoen zal VEB dit signaleren bij de politieke stuurgroep. De scores van ieder criterium worden voor elk project opgeteld. Alle projecten worden gerangschikt volgens aflopende score om de prioriteit te bepalen.

5.4 Welke projecten komen in aanmerking

Alle projecten met het oog op de verhoging van de energie-efficiëntie van gebouwen of technische installaties komen in aanmerking op voorwaarde dat:

- De werken nog niet gestart zijn. In geval de bekostiging van de studie wordt aangevraagd, mag deze studie nog niet gestart zijn.
- De werken starten ten laatste in het eerste semester van 2019.
- Het geplande einde van de werken is eerder dan 31 december 2019.

6 Aanvraagprocedure en timing van de oproep

De **uiterste datum van indiening** van de aanvraag is vastgelegd op **31 mei 2018**.

De aanvraag wordt ingediend bij VEB aan de hand van het daartoe bestemde formulier en eventuele bijlagen. Na ontvangst van uw aanvraag wordt u schriftelijk van de ontvankelijkheid op de hoogte gesteld.

Enkel de ontvankelijk verklaarde subsidieaanvragen worden door de jury geëvalueerd op basis van de gunningscriteria.

Deze jury kan een vergadering opzetten met de entiteit om bijkomende zaken te verduidelijken of te bespreken binnen de periode voor goedkeuring van het project.

VEB kan tijdens de adviesperiode bijkomende informatie ter verduidelijking van uw dossier opvragen of minimale bijsturing vragen. De beslissing over de al dan niet goedkeuring van uw project wordt schriftelijk meegedeeld in de loop van de maand september 2018.

Elke entiteit krijgt de mogelijkheid om beroep aan te tekenen op de beslissing binnen de week na bekendmaking van de beslissing via actieplanEE@veb.be

VEB rapporteert periodiek aan de Interdepartementale Werkgroep Klimaatplan VO en de entiteiten over de voortgang van de oproep en - gebaseerd op rapportage uit Traject – over de voortgang van de projecten.

7 Contact

Met specifieke vragen kan u terecht bij actieplanEE@veb.be.

[Voor open vragen kan er gebruik gemaakt worden van het energienetwerk.](#)

8 Bijlagen

- BIJLAGE 1: LIJST VAN DE ENTITEITEN IN HET TOEPASSINGSGBIED
- BIJLAGE 2: ENTITEITEN DIE BIJDRAGEN AAN HET ACTIEPLAN EE
- BIJLAGE 3: SJABLOON EXECUTIVE SUMMARY
- BIJLAGE 4: POTENTIEELSCAN
- BIJLAGE 5: OVERZICHT DIENSTVERLENING VEB
- BIJLAGE 6: OVERZICHT RAAMCONTRACTEN VEB

8.1 BIJLAGE 1: Lijst van entiteiten onder toepassingsgebied van het actieplan.

OVO-nummer	Naam	Korte naam
OVO001835	Agentschap Binnenlands Bestuur	ABB
OVO001834	Agentschap Facilitair Bedrijf	Het Facilitair Bedrijf
OVO002949	agentschap Informatie Vlaanderen	AIV
OVO000039	Agentschap Innoveren en Ondernemen	
OVO001846	Agentschap Integratie en Inburgering	Agentschap Integratie en Inburgering
OVO001833	Agentschap Overheidspersoneel	AgO
OVO001523	Agentschap Plantentuin Meise	Agentschap Plantentuin Meise
OVO001951	Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen	AHOVOKS
OVO000053	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs	AGIO
OVO000097	Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust	MDK
OVO000089	Agentschap voor Natuur en Bos	ANB
OVO000050	Agentschap voor Onderwijsdiensten	AGODI
OVO000098	Agentschap Wegen en Verkeer	AWV
OVO001832	Audit Vlaanderen	Audit Vlaanderen
OVO001841	de Rand	de Rand
OVO000073	De Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie	VRT
OVO000112	De Vlaamse Waterweg	De Vlaamse Waterweg
OVO000032	Departement Buitenlandse Zaken	Departement Buitenlandse Zaken
OVO000067	Departement Cultuur, Jeugd en Media	DCJM
OVO000038	Departement Economie, Wetenschap en Innovatie	DEWI
OVO000029	Departement Financiën en Begroting	DFB
OVO001827	Departement Kanselarij en Bestuur	DKB
OVO000082	Departement Landbouw en Visserij	
OVO000096	Departement Mobiliteit en Openbare Werken	DMOW
OVO003323	Departement Omgeving	
OVO000049	Departement Onderwijs en Vorming	DOV
OVO000056	Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	DWVG
OVO000076	Departement Werk en Sociale Economie	DWSE
OVO001830	Dienst van de Gouverneurs	DVG
OVO003029	Dienst van de Gouverneurs - Antwerpen	Antwerpen
OVO003030	Dienst van de Gouverneurs - Limburg	Limburg
OVO003027	Dienst van de Gouverneurs - Oost-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen
OVO003028	Dienst van de Gouverneurs - Vlaams-Brabant	Vlaams-Brabant

OVO003026	Dienst van de Gouverneurs - West-Vlaanderen	West-Vlaanderen
OVO000080	ESF-Agentschap	ESF
OVO000065	Fonds Jongerenwelzijn	FJW
OVO000042	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek Vlaanderen	FWO
OVO000084	Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek	ILVO
OVO000088	Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek	INBO
OVO000058	Jongerenwelzijn	JW
OVO003101	Kabinet Bart Tommelein, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams Minister van Begroting, Financiën en Energie	Bart Tommelein
OVO001620	Kabinet Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn	Ben Weyts
OVO001616	Kabinet Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed	Geert Bourgeois
OVO001617	Kabinet Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs	Hilde Crevits
OVO001621	Kabinet Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin	Jo Vandeurzen
OVO001623	Kabinet Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw	Joke Schauvliege
OVO001619	Kabinet Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	Liesbeth Homans
OVO001622	Kabinet Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport	Philippe Muyters
OVO001624	Kabinet Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd, en Brussel	Sven Gatz
OVO000061	Kind en Gezin	K&G
OVO001651	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen	KMSKA
OVO000043	Limburgse Reconversie maatschappij	LRM
OVO001601	Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Antwerpen	LOM Antwerpen
OVO001600	Luchthavenontwikkelingsmaatschappij Oostende-Brugge	LOM Oostende-Brugge
OVO000095	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen	Minaraad
OVO000210	Mobiliteitsraad van Vlaanderen	MORA
OVO001842	Muntpunt	Muntpunt

OVO000104	Onroerend Erfgoed	Onroerend Erfgoed
OVO000091	Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij	OVAM
OVO000044	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen	PMV
OVO001847	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	SERV
OVO000070	Sport Vlaanderen	Sport Vlaanderen
OVO000107	Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed	SARO
OVO000064	Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid	SAR WGG
OVO001843	Toegankelijk Vlaanderen	Toegankelijk Vlaanderen
OVO000034	Toerisme Vlaanderen	Toerisme Vlaanderen
OVO000035	Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen	F.I.T.
OVO000079	Vlaams Agentschap voor Ondernemersvorming - Syntra Vlaanderen	Syntra Vlaanderen
OVO000060	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap	VAPH
OVO000090	Vlaams Energieagentschap	VEA
OVO000733	Vlaams Energiebedrijf	VEB
OVO000066	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden	VIPA
OVO000617	Vlaams Parlement	VP
OVO003243	Vlaamse Adviesraad voor Innoveren en Ondernemen	VARIO
OVO000031	Vlaamse Belastingdienst	VLABEL
OVO000078	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding	VDAB
OVO000237	Vlaamse Havens	
OVO000041	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek	VITO
OVO000094	Vlaamse Landmaatschappij	VLM
OVO000103	Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen	VMSW
OVO000092	Vlaamse Milieumaatschappij	VMM
OVO000054	Vlaamse Onderwijsraad	VLOR
OVO000045	Vlaamse Participatiemaatschappij	VPM
OVO000729	Vlaamse Regering	VR
OVO000093	Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt	VREG
OVO000071	Vlaamse Regulator voor de Media	VRM
OVO001845	Vlaamse Vereniging voor ICT-personeel	Vlaanderen Connect.
OVO000100	Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn	VVM-De Lijn
OVO000106	Wonen-Vlaanderen	Wonen-Vlaanderen
OVO000059	Zorg en Gezondheid	ZG

8.2 BIJLAGE 2: Entiteiten die bijdragen aan het actieplan EE

Nominatieve lijst van de entiteiten uit de lijst in bijlage 1 die in 2015 een energiekost hadden die meer dan € 100.000,00 bedroeg en die op basis daarvan verplicht 2,09% van hun energiebudget hebben afgestaan aan het Actieplan Energie-Efficiëntie.⁶

Naam Entiteit	Bijdrage uit de energiebegroting (k€)
AWV	553
De Lijn (exclusief tractie)	55
Vlaamse Waterweg	74
VDAB	55
Sport Vlaanderen	39
VMM	31
VITO	14
ILVO	18
JWZ	13
Plantentuin	11
K&G	4
MDK	4
ANB	4
VMSW	4
INBO	4
VLM	3

⁶ Het Facilitair bedrijf en de Vlaamse Radio en Televisieomroep behoren eveneens tot het toepassingsgebied van het klimaatactieplan doch hebben een bijzondere regeling voor 2017 voor wat betreft het Actieplan Energie-Efficiëntie. Zij dragen niet bij aan de financiering van het fonds en kunnen evenmin beroep doen op de middelen voor het Actieplan Energie-Efficiëntie.

8.3 BIJLAGE 3: Sjabloon Executive Summary

We referen naar het tekstverwerker template op de website.

8.4 BIJLAGE 4: Potentieelscan

8.4.1 Potentieelscan voor publieke entiteiten

U behoort tot het toepassingsgebied van het Actieplan Energie-efficiëntie voor de Vlaamse overheid en plant een gecoördineerde aanpak van uw energiebeheer? U heeft geen boodschap aan een uitgebreid rapport dat uiteindelijk in de kast blijft liggen aangezien de 2020 doelstellingen om actie vragen?

VEB stelt u de Potentieelscan voor om deze uitdaging samen aan te pakken. We stellen een doelgerichte formule voor op maat waar de verschillende zinvolle maatregelen die de energie-efficiëntie van uw installaties en gebouwen verhogen gerangschikt worden volgens hun impact en investeringskost. Vervolgens kunt u op onze ondersteuning blijven rekenen voor de uitvoering van de geselecteerde maatregelen.

8.4.1.1 Wat is een potentieelscan?

Een Potentieelscan is een dynamische tool om de mogelijke energiebesparende maatregelen te rangschikken en te integreren in een coherent werkbaar actieplan. De rangschikking van zinvolle maatregelen houdt rekening met de toestand van de installaties en gebouwdelen, de impact op andere maatregelen en de praktische uitvoerbaarheid. Verder verschaft de scan inzicht in de investeringskosten en besparingspotentieel op primaire energie en CO₂-uitstoot. Kortom: de Potentieelscan brengt knelpunten in beeld en wijst de weg naar de maatregelen die uw primair energieverbruik zullen verminderen.

8.4.1.2 Hoe gaat het in concreet zijn werk?

Waar studiewerk te weinig resulteert in concrete realisaties, gaat de Potentieelscan resoluut voor een actiegerichte aanpak. Eerst wordt het besparingspotentieel in kaart gebracht. Vervolgens worden de maatregelen opgesomd in functie van het behalen van dit potentieel en gerangschikt naar relevantie. Enkele voorbeelden van maatregelen zijn:

- Dakrenovatie en -isolatie
- Vervangen van schrijnwerk
- Stookplaatsrenovatie
- Vraaggestuurde ventilatie
- Optimalisatie van regeling
- Relighting
- Fotovoltaïsche installaties

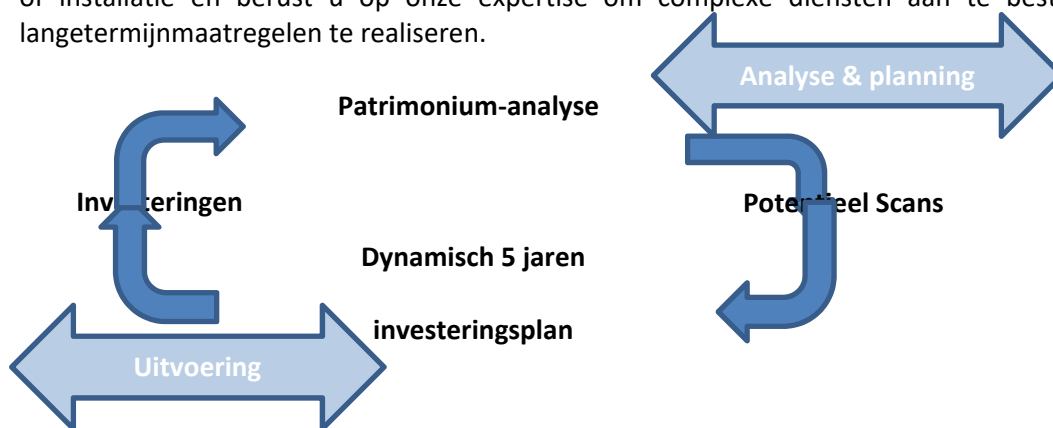
De maatregelen worden geanalyseerd en toegelicht in praktische uitvoeringstermijnen, prioriteiten en investeringen. Ook de toestand van de verschillende technische onderdelen wordt onder de loep genomen, om inzicht te krijgen in de resterende levensduur. Het eindresultaat van deze dienst is een actieplan voor energiebesparende maatregelen. Van belang is ook de opsplitsing van de maatregelen volgens de investeringskost waarbij het VEB niet alleen kijkt naar de terugverdientijd maar o.a. ook naar de jaarlijkse onderhoudskosten en vervangingskosten. De samenvatting hiervan zal in een spreadsheet worden afgeleverd aan de gebouweigenaar die deze als een planningstool kan gebruiken.

8.4.1.3 De rol van het VEB

In het kader van de subsidie-oproep voor het Actieplan Energie-efficiëntie kan de entiteit een subsidieaanvraag indienen bij het VEB om een Potentieelscan en/of thema-audit aan om de kortetermijnmaatregelen te detecteren.

Voor de maatregelen die een langere terugverdientijd hebben, nodigen we u uit een projectvoorstel te schrijven voor de oproepen in de komende jaren. Het VEB-expertenteam biedt u maatwerk aan met het oog op de meest efficiënte oplossing voor uw geheel patrimonium met het oog op de 2030 doelstelling om 27% van het primair energieverbruik te verminderen.

Door samen te werken met het VEB kiest u voor het integreren van de energie-uitdagingen voor uw gebouw of installatie en berust u op onze expertise om complexe diensten aan te besteden om korte- en langetermijnmaatregelen te realiseren.

Voor het dynamische investeringsplan (zie schema hierboven) bekijkt VEB samen met u de verschillende scenario's: waar wilt u naartoe met uw gebouwen en welke (voorbeeld-)functies gaan ze al dan niet blijven uitoefenen? Wat zijn de Vlaamse en Europese regels hieromtrent? VEB stelt een plan van aanpak op, waar het projectmatig en met een strakke timing werk maakt om uw belangen te realiseren. Deze zullen vertaald worden in een selectieleidraad voor het aanbestedingsproces en hierin voorziet het VEB de juridische toets. Zoals hierboven vermeld, zullen de Potentieelscans de uitsluitend zinvolle ingrediënten van het recept voor een energie-efficiëntie uiteenzetten, alsook de implicaties voor de investeringsnoden. Ook deze uitdaging gaan we samen aan wanneer we focussen op de haalbaarheid van de financiering, de ESR-neutraliteit en boekhoudkundige regelgeving. Verder zien we hoe het efficiënt bundelen van maatregelen de financiële haalbaarheid vergroot. Onze experts blijven aan uw zijde door advies te verschaffen in financiële ondersteuning (Vlaams en Europees) alsook potentiële financiering via ESCO's, financiële instellingen (garantiefondsen, zachte leningen, leasingsstructuren) of bv. samen met de burgers via energiecoöperatieven.

8.4.1.4 Overtuigd?

Neem contact op met ActieplanEE@veb.be. Het expertenteam helpt u graag verder.

8.5 BIJLAGE 5: Overzicht dienstverlening VEB

De dienstverlening van het VEB kan geconsulteerd worden op de website van het VEB, tevens kan een entiteit steeds contact opnemen met een klantenverantwoordelijke van het VEB om de mogelijke dienstverlening te bespreken.

Een kleine overzicht van maatregelen waarvoor een entiteit dienstverlening in het kader van het raamcontract is hieronder vermeldt.

- Potentieelscans en Thema audit
- Gespecialiseerde energiestudies
- Energieprestatiecontracten

Momenteel zijn volgende bestek tevens in de markt

- Bestek **PV publieke sector**
- Bestek **Monitoring**
- Bestek detail**Studie en werfopvolging**

Daarnaast zijn voorbereidingen aangevat voor:

- Bestek **Derdepartijfinanciering PV** (aanvulling op design-and-build)
- Bestek **Audits, potentieelscans en conditiestaatmeting**
- Bestekken **Aanneming gebouwschil en technieken**

Elke entiteit onder het actieplan kan steeds contact opnemen met zijn klantverantwoordelijke.

8.6 BIJLAGE 6 Overzicht raamcontracten Het Facilitair Bedrijf

Binnen de technische raamcontracten van Het Facilitair Bedrijf zijn er diverse direct gekoppeld aan energiebesparing en -beheer:

- Raamcontract voor uitvoering van energie efficiëntie diensten: dit is een raamcontract met 3 firma's die geselecteerd worden via een cascade systeem
- Raamcontract voor relighting studies en opvolging
- Raamcontract voor onderhoud consultancy, waarin ook beperkte prestaties rond energiezorg zijn opgenomen
- Raamcontracten voor EPB (Brussel) en EPC (Vlaanderen) certificaten
- Raamcontract voor submetering, energieboekhouding en bijhorende dienstverlening
- Raamcontract voor ontwerp van HVAC installaties

Volgende raamcontracten hebben een indirecte link met de opdracht

- Raamcontract voor asbest- en sloopinventarisatie - vooral belangrijk voor maatregelen rond HVAC of ingrijpende renovaties voor grote volumes in gebouwen
- Raamcontract voor keuring van elektrische installaties (inclusief aanvullende dienstverleningen)
- Raamcontract voor legionella onderzoek
- Raamcontract voor emissiemetingen op stookinstallaties (Vlaem)

De raamcontracten van Het Facilitair Bedrijf staan open voor alle Vlaamse entiteiten (departementen, IVA met/zonder rechtspersoon, EVA's), en ook voor het Vlaams Parlement en de Vlaamse Gemeenschaps Commissie.

Voor vragen over deze raamcontracten kan u terecht bij Facilipunt ((025532000 of www.facilipunt.be)).